

Barcelona posa en marxa un programa que culminarà amb la instal·lació de nou Stolpersteine en memòria de persones deportades a camps de concentració nazis

- » El projecte, impulsat per la regidoria de Memòria Democràtica i les Amicals de Mauthausen i Ravensbrück, es treballarà conjuntament amb alumnat de tres instituts de secundària
- » Enguany l'experiència es fa com a prova pilot amb la voluntat que entri a formar part de la Convocatòria Unificada de Programes Educatius del Consorci d'Educació
- » Els instituts treballaran la història de vida de les víctimes homenatjades i el fenomen de la deportació, una tasca que culminarà amb la col·locació de la llamborda corresponent abans de fi de curs

La regidoria de Memòria Democràtica de l'Ajuntament de Barcelona impulsarà, juntament amb tres instituts de secundària de la ciutat i els Amicals de Mauthausen i Ravensbrück, un projecte de recuperació de la memòria i homenatge a les persones de la ciutat de Barcelona que van ser deportades a camps de concentració nazi, i que culminarà amb la col·locació de nou llambordes de memòria, les anomenades Stolpersteine, a punts diferents de la ciutat.

Els alumnes de 4rt d'ESO i 1er de Batxillerat dels instituts Francisco de Goya (Horta-Guinardó), Institut Quatre Cantons (Sant Martí) i Institut XXV Olimpíada (Sants-Montjuïc), seran els que duran a terme el projecte, acompanyats per les dues Amicals i l'Ajuntament de Barcelona.

Durant el curs 2021-2022 cada institut treballarà tres biografies de persones deportades a partir del cens dels Amicals, que també els aportaran coneixements tècnics i documentals perquè puguin treballar-les seves històries de vida i els contextos social i històric que van afavorir l'ascens del feixisme i del nazisme.

A partir d'aquest treball faran una proposta de col·locació de les Stolpersteine en indrets de la ciutat relacionats amb la biografia de les persones homenatjades.

Aquest projecte s'ampliarà durant el curs 2022-2023 i arribarà a tots els districtes a través de 10 instituts per tal de donar cobertura a tota la Ciutat.

L'origen de la proposta

La proposta memorial coneguda com a Stolpersteine sorgeix arran de la proposta de l'artista alemany Günter Denmig, als anys noranta, a Alemanya. La iniciativa, impulsada a tota Europa per la Fundació Denmig, té com a element simbòlic aquestes peces en forma de llamborda que es col·loquen a l'espai públic i que estan concebudes com a resposta memorial cívica en record de les absències de totes aquelles persones deportades als diversos camps d'extermini tant dins d'Alemanya com en d'altres territoris europeus.

La seva premissa essencial és «un nom, una pedra» de manera que permet retre homenatge a través dels “noms” als deportats i deportades jueves als camps de concentració nazi. En l'actualitat, hi ha més de 70.000 Stolpersteine a una vintena de països.

El desembre de 2020, la Regidoria de Memòria Democràtica va organitzar la jornada «Ensopegar amb la memòria», desenvolupada al Born- Centre de Cultura i Memòria, que va comptar amb especialistes d'àmbit internacional, per tal de debatre sobre l'actualitat de la iniciativa de Demmig.

En aquella jornada va quedar palesa la voluntat del govern municipal de treballar un projecte propi per donar resposta als diferents debats existents en relació a les Stolpersteine, en les seves diferents vessants: la ciutadana, la d'iniciativa memorial, etc...

Amb aquest projecte, la regidoria de Memòria Democràtica vol potenciar la dimensió comunitària i educativa de la pràctica memorial, i ajudar a ampliar-ne l'abast territorial, mitjançant actuacions pràctiques pròpies de la metodologia de l'aprenentatge i servei, a més d'esdevenir una escola pràctica dels principis i valors antifeixistes.

Pla pilot amb voluntat de continuïtat

La iniciativa neix enguany com a prova pilot amb la voluntat que entri a formar part de la Convocatòria Unificada de Programes Educatius del Consorci d'Educació a través de la qual els instituts podran sol·licitar treballar en el programa a partir del curs vinent. Per això, es dissenyarà una metodologia pròpia per a abordar aquesta temàtica i que es pugui desenvolupar des de diferents assignatures del programa educatiu de 4rt d'ESO i 1er de Batxillerat.

Les biografies que treballaran els instituts són de les següents persones:

LLUIS VILLAR

Va néixer a Barcelona el 6 de juny de 1900. Quan es va produir el cop feixista contra el govern de la República es va llistar voluntari. Va marxar a l'exili a França i va romandre un temps al

camp de refugiats d'Argelers. Es va allistar a la Companyia de Treballadors Estrangers. Va ser detingut pels alemanys i traslladat al Stalag VIII C a Zagan (Polònia) i posteriorment a la XII D a Trier i el 25 de gener de 1941 va ser portat a Mauthausen on li va correspondre el nº de matrícula 4087. Dos mesos i mig més tard el van traslladar a Gusen (matrícula 11932) on va resistir fins el 7 de desembre, data que es va registrar la seva mort.

FLORIÁN IBÁÑEZ

Va néixer a Almansa (Albacete) el 27 de març de 1903, després de passar per la ciutat d'Elx, va recalcar a la ciutat de Barcelona on va residir definitivament. Florián va ser un obrer anarcosindicalista i que com conseqüència de la derrota republicana es va veure obligat a exiliar-se a França. Va ser detingut pels alemanys a la primavera de 1940 i deportat a Mauthausen i posteriorment a Gusen on va morir el 6 de setembre de 1941.

JOSEP FORT MALUENDA

Va néixer el 7 d'agost de 1892 a Barcelona. A l'exili es va allistar a la 39 Companyia de Treballadors Estrangers. Va ser detingut portat al Frontstalag a la ciutat de Belfort i posteriorment al Stalag XI-A a la localitat d'Altengradow. Va ser portat a Mauthausen on va entrar el 26 d'abril de 1941 amb el número de matrícula 4189. Traslladat a Gusen el 30 de juny de 1941 amb matrícula 13031 i des de Gusen va ser traslladat el 14 d'agost al Castell d'Hartheim on va morir el 29 de setembre de 1941.

CARME BUATELL

Va néixer a Barcelona el 28 de juliol de 1911. Va creuar la frontera i va arribar a Perpinyà. Va formar part del primer grup de la Resistència a Marsella on va ser detinguda i portada a la presó de Baumette. Al gener de 1943 va ser trasllada a Reims. I el mes de juny a Ravensbrück. Al cap d'uns dies va ser traslladada a juny Leipzig per treballar a una fabrica d'armament. Va sobreviure i morir a Perpinyà el 31 de maig de 1976.

FRANCESC BOIX

Va néixer el 31 d'agost de 1920. Afiliat a les J.S.U.C., treballà per la revista Juliol com a fotògraf fins que anar a lluitar com a voluntari a la 30ena Divisió. La derrota el va portar cap a França on passa pels camps de Vernet i Septfonds on va ser destinat a la 28 Companyia de Treballadors Estrangers. Detingut als Vosgues i després de passar per diferent Frontalags i Stalags va ser portat a Mauthausen el 27 de gener de 1941. Va participar dins el camp en la tasca de robatoris de negatius. Va participar com a testimoni en el Tribunal Internacional de Nuremberg on pogué mostrar les fotografies probatòries. Mesos després, també aportà el seu testimoni gràfic al Tribunal americà de Dachau. Degut a la seva deteriorada salut a conseqüència del seu pas per Mauthausen va morir a París el 7 de juliol de 1951.

JOSÉ ALCUBIERRE

Va néixer a Barcelona el 9 de maig de 1924 a Barcelona. A principis de febrer de 1939 va passar a França per La Jonquera amb la seva família i d'allí van anar a parar a Le Bolou des d'on va ser transportat a la ciutat d'Angulema. Els Alcubierre van romandre a Angulema fins dels alemanys. El 24 d'agost de 1940 van ser deportats a Mauthausen en el transport conegut com el Comboi dels 927. Al arribar a Mauthausen a José li van donar el número de matrícula 4100. El 1944 va ser enquadrat en el Kommando Porschacher on va jugar un paper destacat en el camuflatge de les fotografies robades del laboratori fotogràfic pels republicans que treballaven allà. Després de l'alliberament va continuar a l'exili francès i es va establir definitivament, amb la seva família a la ciutat d'Angulema

SABATIA MORAND

Nascuda a Barcelona el 25 de desembre de 1920 en el si d'una família jueva. Va marxar a París on va ser internada a Drancy el 26 de febrer de 1944 i va ser deportada en el comboi número 69 el dia 7 de març de 1944 amb destinació a Auschwitz on va morir el 12 de març de 1944.

FERRAN MASIP

Va néixer a Barcelona el 14 de juny de 1899. L'any 1937 es va allistar a la "Brigada de Milícies de Transport". A l'any 1939 va tenir que marxar a França on va ser confinat a Argelers i a Sant Ciprià. Des de allà es va llistar a la Companyia de Treballadors Estrangers.

Els alemanys el va fer presoner . Primer va passar per el Frontsalag 14o a Belfort i després al StalagXI-B a Fallingbostel. El 25 de gener de 1941 el van portar al camp de Mauthausen on li va ser assignat el número de matrícula 6435. El 28 d'abril va ser traslladat a Gusen i tornat a Mauthausen el 21 d'octubre de 1941 per ser "operat". Va morir el 18 de novembre.

VICENÇ VIDRIER

Va néixer a Torís (València) el 23 de novembre de 1900. Cap el 1920 es va traslladar a viure a Barcelona i va treballar a les oficines de la Companyia de Tramvies. A finals de gener de 1939 va marxar a l'exili. Va estar al camp d'Embrum des de on va ser destinat a una Companyia de Treballadors Estrangers. Va ser capturat pels alemanys a la primavera de 1940 i internat al Frontstalag 161 i posteriorment al Stalag XIID a Trier. Des d'aquí va ser deportat a Mauthausen on va arribar el 3 d'abril de 1941, on li va ser assignat el nº de matrícula 4448. El 30 de juny va ser traslladat a Gusen amb número de matrícula 13262, on va morir el 21 de gener de 1942.